

פרשת ויצא התשפ"ב

ari.kahn@biu.ac.il

הרב ארי דוד קאהן

1. בראשית (פרשת ויצא) פרק לא פסוק נא - נד

(נא) ויאמר לבן ליעקב הנה הגל הזה והנה המצבה אשר יריתי ביני ובינך: (נב) עד הגל הזה ועדה המצבה אם אני לא אעבר אליך את הגל הזה ואם אתה לא תעבר אלי את הגל הזה ואת המצבה הזאת לרעה: (נג) אלהי אברהם ואלהי נחור ישפטו בינינו אלהי אביהם וישבע יעקב בפחד אביו וצחק: (נד) ויזבח יעקב זבח בקר ויקרא לאחיו לאכל לחם ויאכלו לחם ויגלנו בקר:

2. מסכתות קטנות מסכת סופרים פרק ד הלכה ז

אלהי אברהם, קדש; ואלהי נחור, חול; אלהי אביהם, חול.

3. בראשית (פרשת חיי שרה) פרק כד פסוק א - ס

(א) ואברהם זמן בא בימים וה' ברח את אברהם בפל: (ב) ויאמר אברהם אל-עבדו זקן ביתו המשל ככל-אשר-לו שים-גא דך תחת ירכי: (ג) ואשביעך בה' אלהי השמים ואלהי הארץ אשר לא-תקח אשה לבני מבנות הפנעני אשר אנכי יושב בקרבן: ... (ז) ה' אלהי השמים אשר לקחני מבית אבי ומארץ מולדתי ואשר דבר-לי ואשר נשבע-לי לאמר לזרעך אתן את-הארץ הזאת הוא ישלח מלאכו לפניך ולקחת אשה לבני משם: ... (ט) וישם העבד את-ידו תחת גרף אברהם אדניו וישבע לו על-הדבר הזה: ... (יב) ויאמרו ה' אלהי אדני אברהם הקרה-גא לפני היום ועשה-חסד עם אדני אברהם: (יג) הנה אנכי נצב על-עין המים ובנות המים העיר יצאת לשאב מים: (יד) והנה הנער אשר אמר אליה הטיגא כדך ואשמה ואמרה שמה וגם-גמליה אשקה אתה הלכת לעבדך ליצחק ובה אדע כיעשית חסד עם-אדני: (טו) ויהי-הוא טרם פלה לדבר והנה רבקה יצאת אשר ילדה לבתואל בן-מלכה אשת נחור אחי אברהם וכדה על-שכמה: (טז) והנער טבת מראה מאד בתולה ואיש לא ידעה ותרד העינה ותמלא כדה ותל: (יז) וירץ העבד לקראתה ויאמר הגמלאני גא מעט-מים מכדך: (יח) ותאמר שמה אדני ותמהר ותרד פדה עליה ותשקהו: (יט) ותכל להשקותו ותאמר גם לגמליה אשאב עד אם-כלו לשות: (כ) ותמהר ותער פדה אל-השקת ותריך עוד אל-הבאר לשאב ותשאב לכל-גמליו: (כא) והאיש משתאה לה מחריש לזעת ההצליח ה' דרכו אמלא: (כב) ויהי פאשר פלו הגמלים לשמות ויקח האיש גזם זקב בקע משקלו ושגי צמידים על-זויה עשרה זקב משקלים: (כג) ויאמר בת-מי את הגידי גא לי הניש בית-אביך מקום לבו לליו: (כד) ותאמר אליו בת-בתואל אנכי בן-מלכה אשר ילדה לנחור: (כה) ותאמר אליו גם-תבן גם-מספוא רב עמנו גם-מקום לליו: (כו) ויקד האיש וישתחו לה: (כז) ויאמר ברוך ה' אלהי אדני אברהם אשר לא-עזב חסדו ואמתו מעם אדני אנכי בדרך נתני ה' בית אחי אדני: (כח) ותריך הנער ותגד לבית אמה פדברים האלה: (כט) ולרבקה אח ושמו לבן וירץ לבן אליההיש החוצה אל-העיו: (ל) ויהי כראת את-הגזם ואת-הצמידים על-זדי אחת וכשמעו את-דברי רבקה אחתו לאמר פה-דבר אלי האיש ויבא אליההיש והנה עמד על-הגמלים על-העיו: (לא) ויאמר בוא ברוך ה' למה מעמד בחוץ ואנכי פניתי הבית ומקום לגמלים: (לב) ויבא האיש הביתה ויפתח הגמלים ויטן תבן ומספוא לגמלים ומים לרחץ רגליו ורגלי האנשים אשר אתו: ... (לד) ויאמר עבד אברהם אנכי: (לה) וה' ברח את-אדני מאד ויגדל ויטן-לו צאן ויקר ויכסף וזקב ועבדו וישפחת וגמלים וחמרים: (לו) ותלד שרה אשת אדני בן לאדני אחרי זקנתה ויטן-לו את-כל-אשר-לו: (לז) וישבעני אדני לאמר לא-תקח אשה לבני מבנות הפנעני אשר אנכי ישב בארץ: (לח) אם-לא אל-בית-אבי תלך ואל-משפחתי ולקחת אשה לבני: (לט) ואמר אל-אדני אלי לא-תלך האשה אחרי: (מ) ויאמר אלי ה' אשר-התהלכתי לפניו ישלח מלאכו אתך והצליח דרכך ולקחת אשה לבני ממשפחתי ומבית אבי: (מא) אז תבקה מאלתי פי תבוא

אל-משפחתי ואם-לא יתנו לך והיית נקי מאלתי: (מב) ואבא היום אל-העין ואמר ה' אלהי אדני אברהם
 אם-ישוה-נא מצלים דרכי אשר אנכי הלך עליה: (מג) הנה אנכי נצב על-עין המים והנה העלמה היצאת
 לשאב ואמרתי אליה השקיני-נא מעט-מים מפך: (מד) ואמרה אלי גם-אתה שתה וגם לגמליך אשאב
 הוא האשה אשר-היית ה' לבן-אדני: (מה) אני טרם אכלה לדבר אל-לבי והנה רבקה יצאת וכדה על-
 שכמה ותד העינה ותשאב ואמר אליה השקיני נא: (מו) ותמהר ותורד כדה מעליה ותאמר שתה וגם-
 גמליך אשקה ולאשת וגם הגמלים השקתה: (מז) ואשאב אתה ואמר בתמי אתה ותאמר בת-בתואל בן-
 נחור אשר ילדה-לו מלכה ואשם הנזם על-אפה והצמידים על-ידיה: (מח) ואקד ואשתתווה לה' ואברך
 את-ה' אלהי אדני אברהם אשר הנחלי בדרך אמת לקחת את-בת-אחי אדני לבנו: (מט) ועתה אם-ישלכם
 עשים חסד ואמת את-אדני הגידו לי ואם-לא הגידו לי ואפנה על-ימין או על-שמאל: (נ) ויעו לבן ובתואל
 ויאמרו מה' יצא הדבר לא נוכל דבר אליך רע או-טוב: (נא) הנה-רבקה לפניך קח וקח ותהי אשה
 לבן-אדניך כאשר דבר ה': (נב) ויהי כאשר שמע עבד אברהם את-דבריהם וישתחוו ארצה לה': (נג)
 ויוצא העבד פלי-כסף וכלי זהב ובגדים ויתן לרבקה ומגדנות נתן לאחיה ולאמה: (נד) ויאכלו וישתו הוא
 והאנשים אשר-עמו וילינו ויקומו בבקר ויאמר שלחני לאדני: (נה) ויאמר אחיה ואמה תלשב הנער אתנו
 ימים או עשור אחר תלך: (נו) ויאמר אלהם אל-תאחרו אתי וה' הצליח דרכי שלחוני ואלכה לאדני:
 (נז) ויאמרו נקרא לנער ונשאלה את-פיה: (נח) ויקראו לרבקה ויאמרו אליה המתלכי עם-האיש הנה
 ותאמר אלך: (נט) וישלחו את-רבקה אחתם ואת-מנקתה ואת-עבד אברהם ואת-אנשיו: (ס) ויברכו את-
 רבקה ויאמרו לה אחתנו את הני לאלפי רבקה ויירש זרעה את שער שגאיו:

4. בראשית (פרשת ויצא) פרק כח פסוק יב - כב

(יב) ויחלם והנה סלם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה והנה מלאכי אלהים עלים וירדים בו: (יג) והנה
 ה' נצב עליו ויאמר אני ה' אלהי אברהם אביך ואלהי יצחק הארץ אשר אתה שכב עליה לך אתנו
 ולנרעה: (יד) והנה זרעה כעפר הארץ ופרצת נמה וקדמה וצפנה ונגבה ונברכו בך כל-משפחת האדמה
 ויברך: (טו) והנה אנכי עמך ושמרתך בכל אשר-תלך והשבתיך אל-האדמה הזאת כי לא אעזבך עד
 אשר אם-עשיתי את אשר-דברתי לך...: (כ) ויתר יעקב וידר לאמר אם-יהיה אלהים עמדי ושמרני בדרך
 הנה אשר אנכי הולך וגמולי לחם לאכל ובגד ללבוש: (כא) ושכתי בשלום אל-בית אבי והיה ה' לי
 לאלהים: (כב) והאבן הזאת אשר-שמתל מצבה יהיה בית אלהים וכל אשר תפון-לי עשר אעשרנו לך:

5. בראשית (פרשת ויצא) פרק כט פסוק ד - לה

(ד) ויאמר להם יעקב אחי מאין אתם ויאמרו מתרן אנחנו: (ה) ויאמר להם הידעתם את-לבן בן-נחור
 ויאמרו ידענו: (ו) ויאמר להם השלום לו ויאמרו שלום והנה רחל בתו באה עם-הצאן: (ז) ויאמר הן עוד
 היום גדול לא-עת האסף המקנה השקו הצאן ולכו רעו: (ח) ויאמרו לא נוכל עד אשר יאספו כל-העדרים
 וגללו את-האבן מעל פי הבאר והשקיני הצאן: (ט) עודנו מדבר עמם ורחל באה עם-הצאן אשר לאביה
 כי רעה הוא: (י) ויהי כאשר ראה יעקב את-רחל בת-לבן אחי אמו ואת-צאן לבן אחי אמו ויגש יעקב
 ויגל את-האבן מעל פי הבאר וישק את-צאן לבן אחי אמו: (יא) וישק יעקב לרחל וישא את-קלו ויברך:
 (יב) ויגד יעקב לרחל כי אחי אביה הוא וכי בן-רבקה הוא ותרץ ותגד לאביה: (יג) ויהי כשמע לבן את-
 שמעו יעקב בן-אחיתו ויבן לקראתו ויספק-לו וינשק-לו ויביאהו אל- ביתו ויספר ללבן את כל-הדברים
 האלה: (יד) ויאמר לו לבן אה עצמי ובשרי אתה וישב עמו חדש ימים...:

(לא) וירא ה' כיי-שנואה לאה ויפתח את-רחמה ורחל עקרה: (לב) ותהר לאה ותלד בן ותקרא שמו ראובן
 כי אמרה כיי-רואה ה' בעיני כי עתה יאהבני אישי: (לג) ותהר עוד ותלד בן ותאמר כיי-שמע ה' כיי-שנואה
 אנכי ויפון-לי גם-את-נה ותקרא שמו שמעון: (לד) ותהר עוד ותלד בן ותאמר עתה הפעם ילדה אישיל
 אלי כיי-גלתי לו שלשה בנים על-כן קרא-שמו לוי: (לה) ותהר עוד ותלד בן ותאמר הפעם אודה את-
 ה' על-כן קראה שמו יהודה ומעמד מלדת:

6. בראשית (פרשת ויצא) פרק ל

(א) ותרא רחל כי לא ילדה ליעקב ותקנא רחל באחתה ותאמר אל-יעקב הבה-לי בנים ואם- אין מתה אנכי: (ב) ויסר-אף יעקב ברחל ויאמר התחת אלהים אנכי אשר-מנע ממך פרי-בטן: (ג) ותאמר הנה אמתני בלהה בא אליה ותלד על-ברכי ואבנה גם-אנכי ממנה: (ד) ותתן-לו את-בלהה שפחתה לאשה ויבא אליה יעקב: (ה) ותהר בלהה ותלד ליעקב בן: (ו) ותאמר רחל דגני אלהים וגם שמע בקלי ויתן-לי בן על-כך קרא שמו דן: (ז) ותהר עוד ותלד בלהה שפחת רחל בן שני ליעקב: (ח) ותאמר רחל נפתולי אלהים נפתלתי עם-אחתי גם-יגלתי ותקרא שמו נפתלי: (ט) ותרא לאה כי עמדה מלדת ותקח את-זלפה שפחתה ותתן אותה ליעקב לאשה: (י) ותלד זלפה שפחת לאה ליעקב בן: (יא) ותאמר לאה בא גד ותקרא את-שמו גד: (יב) ותלד זלפה שפחת לאה בן שני ליעקב: (יג) ותאמר לאה באשתי כי אשרוני בנות ותקרא את-שמו אשר: (יד) וילד ראובן בימי קציר-חטים וימצא דודאים בשדה ויבא אתם אל-לאה אמר ותאמר רחל אל-לאה תנייג לי מדודאי בנה: (טו) ותאמר לה המעט קחתה את-איש ולקחת גם את-דודאי בני ותאמר רחל לכן ישב עמך הלילה תחת דודאי בנה: (טז) ויבא יעקב מן-השדה בערב ומצא לאה לקראתו ותאמר אלי תבוא כי שכר שכרתיך בדודאי בני וישב עמה בלילה הוא: (יז) וישמע אלהים אל-לאה ותהר ותלד ליעקב בן חמישי: (יח) ותאמר לאה נתן אלהים שכרי אשר-נתתי שפחתי לאישי ותקרא שמו יששכר: (יט) ותהר עוד לאה ותלד בן-ששי ליעקב: (כ) ותאמר לאה זבדני אלהים אתי נבד טוב הפעם יזבדני אישי כייולדתי לו ששה בנים ותקרא את-שמו זבדון: (כא) ואחר ילדה בת ותקרא את-שמה דינה: (כב) ויזכר אלהים את-רחל וישמע אלהים ויפתח את-רחמה: (כג) ותהר ותלד בן ותאמר אסף אלהים את-חורפתי: (כד) ותקרא את-שמו יוסף לאמר יסף ה' לי בן אחר: (כה) ויהי כאשר ילדה רחל את-יוסף ויאמר יעקב אל-לבו שלחני ואלכה אל-מקומי ולארצי: (כו) תנה את-נשי ואת-ילדי אשר עבדתי אתך בהן ואלכה כי אתה ידעת את-עבדתי אשר עבדתיך: (כז) ויאמר אליו לכו אסגא מצאתי חן בעיניך ונחשתי ויברכני ה' בגלגל: (כח) ויאמר נקבה שכר עלך ואתנה: (כט) ויאמר אליו אתה ידעת את אשר עבדתיך ואת אשר-הינה מקנה אתי: (ל) כי מעט אשר-הינה לך לפני ויפרץ לרב ויברך ה' אתה לרגלי ועמה מתי אעשה גם-אנכי לביתי: (לא) ויאמר מה אתן-לך ויאמר יעקב לא-תתן-לי מאומה אם-מעשה-לי הדבר הזה אשובה ארעה צאנה אשמך:

7. רש"י בראשית (פרשת ויצא) פרק ל פסוק כז

נחשתי - מנחש הנה, נסיתי בנחוש שלי שעל ידה באה לי ברכה; פשבאת לכאן לא היו לי בנים, שנאמר והנה רחל בתו באה עם הצאן (בראשית כ"ט:ו), אפשר יש לו בנים והוא שולח בתו אצל הרועים? עכשיו היו לו בנים, שנאמר וישמע את דברי בני לכן (שם ל"א):

8. רבינו מיוחס בראשית (פרשת ויצא) פרק ל פסוק כז

(כז) נחשתי. כלומר בדקתי במיני קסמים ונחשים ומצאתי שבירכני המקום בשבילך:

9. אבן עזרא בראשית (פרשת ויצא) פרק ל פסוק כז

נחשתי כמו נסיתי, כי הולך היה לקראת נחשים, ויש לו תרפים:

10. חזקוני בראשית (פרשת ויצא) פרק ל פסוק כז

נחשתי תרפים היו לו ובשביל כך היה הולך לקראת נחשים. נחשתי ויברכני פרש"י כשבאת לכאן לא היו לו בנים כדכתיב ורחל בתו וגו', חז"ק הרי פתחון פה לבעל דין לחלוק ולומר שנולדו לו בנים ללבן קודם ביאת יעקב, ומה שכתוב כי רועה היא ולא הם היינו לפי שעדיין קטנים היו בני שנה או שנתיים.

11. ר' חיים פלטיאל בראשית (פרשת ויצא) פרק ל פסוק כז

ויברכני יי בגלליך. שמתחילה לא היו לו בנים ולפיכך רחל בתו הייתה רועה ועכשיו יש לו. וק' שהרי יתרו היו לו בנים ואפי' שלח צפורה לרעות את צאנו, וי"ל דמתחילה הייתה מגפה בצאן לבן ונתברכו בבא יעקב.

12. ספורנו בראשית (פרשת ויצא) פרק ל פסוק כז

ויברכני ה' בגללך. וגם ראיתי שהוצאתי מן המקנה דמים מרובים ועושר יותר מן המורגל וידעתי שזה היה בגללך ואולי התרפים דברו זה.

13. צידה לדרך בראשית (פרשת ויצא) פרק ל פסוק כז

רש"י ד"ה נחשתי. אפשר יש לו בנים והוא שולח בתו אצל הרועים וכו'. כתב עליו החזקוני וקשה הרי יש פתחון פה לבעל דין לחלוק ולומר שנולדו לו בנים ללבן קודם ביאת יעקב ומ"ש כי רועה היא, ולא הם, היינו לפי שעדיין היו בני שנה או שנתיים, עכ"ל. אבל מהרא"י ז"ל (בעל תרומות הדשן) תריץ יפה וז"ל, ויש לומר דהוי ליה לשלוח בלהה זלפה שפחותיו ולא רחל שהיתה בתו מאשתו הנשואה, בשלמא אי לא הוה לו בנים ניחא דשלח רחל שהיא תירש הנכסים ותשמור הצאן בכל כחה, אבל אי הווי לו בנים אם כן למה תשמור יותר מבלהה או זלפה דלעולם הבנים קודמים לבנות ובנות הנשואות קודמות לבנות הפילגשים, [עכ"ל]:

14. העמק דבר בראשית (פרשת ויצא) פרק ל פסוק כז

ויברכני ה' בגללך. התרפים דברו כן, וכמו שיבואר להלן ל"ב א', דבצאת יעקב ממנו ירד לבן מברכתו, ורק בגלל יעקב נתברך לבן. ואמר בגללך, דמשמע בזכותך נגלל הברכה אלי, אפי' מה שאינו נוגע ליעקב שהוא הצאן, והיינו דלמדו חז"ל בברכות דמ"ב מזה המקרא דסמוך לתלמיד חכם ברכה, אפי' אינו נוגע לת"ח אלא בזכותו, ורמז לבן ליעקב בזה שרק בזכותו נגללה הברכה אליו, שלא יבין דעבודתו גרם לו הברכה, על כן אמר לו שרק בגללך נתברך, ולא בעבודתך, וא"כ אין ליעקב לבקש הרבה עבור זה, וע' מש"כ להלן ל"ט ה' בהר"ד בלשון בגלל יוסף בס"ד:

15. שיר מעון בראשית פרק ל פסוק כז

(כז) נחשתי ויברכני ה' בגלליך. יש לדקדק אם לבן בעצמו יאמר ליעקב שנתברך בשבילו פשיטא שיעקב יבקש וירבה בבקשת שכרו מלבן. ונלע"ד דלבן ירא מזה שיעקב יאמר הלא נתברכת בשבילי כי כאשר באתי אליך עני היית וכיון שעל ידי נתעשרת, הרבה נא לי שכרי, לכן הקדים לבן לאמר "נחשתי" שהוא לשון עבודה זרה שעל ידי נחוש ע"ז יודע זאת, ואז בוודאי יחריש יעקב מלומר לו בשום פעם שעל ידו נתברך כיון שיודע זאת על ידי ע"ז כמא דחגיגה (סנהדרין ס"ג ע"ב) לא יאמר אדם שמור לי בצד עבודה זרה פלונית, כי אפילו נגיעה רחוקה מאוד אל יהנה ממנה, אבל יעקב אמר באמת פשוט ויברך ה'" אותך לרגלי וק"ל.

16. בראשית (פרשת תולדות) פרק כז פסוק מב - מה

(מב) וַיֵּגֶד לְרַבְקָה אֶת־דַּבְרֵי עֲשׂוֹ בְנֵהּ הַגָּדֹל וַתִּשְׁלַח וַתִּקְרָא לְיַעֲקֹב בְּנֵהּ הַקָּטָן וַתֹּאמֶר אֵלָיו הִנֵּה עֲשׂוֹ אֹחִיךָ מִתְנַתֵּם לָךְ לְהַרְגֶּךָ: (מג) וַעֲתָה בְנֵי שָׁמֶע בָּקָלִי וְקוּם פְּרַחֲלֶךָ אֶל־לָבָן אֹחִי תַרְנָה: (מד) וַיִּשְׁבֹּת עִמּוֹ יָמִים אַחְדָּים עַד אֲשֶׁר־תִּשׁוּב חַמַּת אֹחִיךָ: (מה) עַד־שׁוּב אֶף־אֹחִיךָ מִמָּךְ וְשָׁכַח אֶת אֲשֶׁר־עָשִׂיתָ לוֹ וְשַׁלַּחְתִּי וְלִקַּחְתִּיךָ מִשָּׁם לְמַה אֲשַׁכַּל גַּם־שָׁנִיכֶם יוֹם אֶחָד:

17. מושב זקנים בראשית (פרשת תולדות) פרק כז פסוק מה

(מה) ושלחתי ולקחתיך משם. תימה לא מצינו ששלחה אחריו או מי היה השליח. נ"ל שהיה הקדוש ברוך הוא שליח, שנ' (לקמן ל"א ג') ויאמר ה' אל יעקב שוב אל ארץ. בא וראה כמה גדולים צדיקים, שהקב"ה בעצמו עושה שליחותם, לקיים מה שנאמר (ישעי' מ"ד כ"ו) ועצת מלאכיו ישלים.

18. בראשית (פרשת ויצא) פרק לא פסוק ד - ז

(ד) וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב וַיִּקְרָא לְרַחֵל וּלְלֵאָה הַשְׂדָּה אֶל־צִאֲנֹ: (ה) וַיֹּאמֶר לָהֶן רְאֵה אֲנֹכִי אֶת־פְּנֵי אַבְיָכֶן כִּי־אֵינְנִי אֵלַי כְּתָמָל שְׁלֵשָׁם וְאֵלֶיךָ אֲבִי הִנֵּה עֹמְדִי: (ו) וְאַתְּנָה יִדְעָתְךָ כִּי בְּכָל־כַּחֲצֵי עֲבָדְתִי אֶת־אַבְיָכֶן: (ז) וְאַבְיָכֶן הֵתֵל בְּיָ וְהִחְלַף אֶת־מִשְׁפַּרְתִּי עֲשֶׂרְת מַגִּים וְלֹא־נִתְּנֹ אֱלֹהִים לְהַרְעֵ עֹמְדִי: (ח) אִם־כֹּה יֹאמֶר נִקְדִּים יִהְיֶה שְׁכָרְךָ וְיִלְדוּ כָל־הַצֹּאֵן נִקְדִּים: (ט) וַיִּצַּל אֱלֹהִים

את-מקנה אביכם ויטו-לי: (י) ויהי בעת יחם הצאן ואשא עיני וארא בחלום והנה העתדים העלים על-הצאן עקדים וקדים: (יא) ויאמר אלי מלאך האלהים בחלום יעקב ואמר הנני: (יב) ויאמר שא-נא עיניך וראה פליהעמדים העלים על-הצאן עקדים וקדים וברדים כי ראיתי את פלי-אשר לכו עשה לך: (יג) אנכי האל בית-אל אשר משחת שם מצבה אשר נדרת לי שם נדר עתה קום צא מרה-ארץ הזאת ושוב אל-ארץ מולדתך: (יד) ותען רחל ולאה ותאמרנה לו העוד לנו חלק ונחלה בבית אבינו: (טו) הלוא נכריות נחשבנו לו כי מכרנו ונאכל גם-אכול את-כספנו: (טז) כי כליהעשר אשר הציל אלהים מאבינו לנו הוא ולבנינו ועתה פל אשר אמר אלהים אליך עשה:

(יז) ונקם יעקב וישא את-בניו ואת-נשיו על-הגמלים: (יח) וינהג את-כל-מקנהו ואת-כל-רכשו אשר רכש מקנה קנינו אשר רכש בפנו ארם לבוא אל-יצחק אביו ארצה פנעו: (יט) ולכו הלך לגזז את-צאנו ותגוב רחל את-התרפים אשר לאביה: (כ) ויגוב יעקב את-לב לבו הארמי על-בלי הגיד לו כי ברח הוא: (כא) ויברח הוא וכל-אשר-לו ונקם ויעבר את-הנהר וישם את-פניו הר הגלעד: (כב) ויגד ללכו ביום השלישי כי ברח יעקב: (כג) ויחז את-אחיו עמו וירדף אחריו דרך שבעת ימים ויזדבק אתו בהר הגלעד: (כד) ויבא אלהים אל-לכו הארמי בחלום הלילה ויאמר לו השמר לך פון-דבר עם-יעקב מטוב עד-רע: (כה) וישג לבו את-יעקב ויעקב תקע את-אהלו בהר ולכו תקע את-אחיו בהר הגלעד: (כו) ויאמר לכו ליעקב מה עשית ותגוב את-לכבי ותנהג את-בנתי פשביות חרב: (כז) למה נחבאתי לברח ותגוב אתי ולא-הגדת לי ואשלחתי בשמתה ובשרים בתך ובכנור: (כח) ולא נטשתי לנשק לכני ולבנתי עתה הסבלת עשוי: (כט) יש-לאל ידי לעשות עמכם רע ואלהי אביכם אמשו אמר אלי לאמר השמר לך מדבר עם-יעקב מטוב עד-רע: (ל) ועתה הלך הלכת פי-נכסף נכספתה לבית אביך למה גנבת את-אלהי: (לא) ויען יעקב ויאמר ללכו כי יראתי כי אמרתי פון-תגזל את-בנותיך מעמי: (לב) עם אשר תמצא את-אלהיך לא יחיה וגד אחינו הפר-לך מה עמדי וקח-לך ולא-ינדע יעקב כי רחל גנבתם: (לג) ויבא לכו באהל יעקב ובאהל לאה ובאהל שתי האמהות ולא מצא ויצא מאהל לאה ויבא באהל רחל: (לד) ורחל לקחה את-התרפים ותשמן בכר הגמל ותשב עליהם וימשש לבו את-פלי-האהל ולא מצא: (לה) ותאמר אל-אביה אל-יחר בעיני אדני כי לוא אוכל לקום מפניך פי-דך נשים גי ויחפש ולא מצא את-התרפים: (לו) ויחזר ליעקב ויגוב בלכו ויען יעקב ויאמר ללכו מה-פשעלי מה חטאתי כי דלקת אחר: (לז) פי-מששת את-כל-כלי מה-מצאתי מכל כלי-ביתך שים פה גגד אחי ואחיה ויוכיחו בין שנינו: (לח) זה עשרים שנה אנכי עמך רחליך ועניך לא שפלו ואילי צאנך לא אכלתי: (לט) טרפה לא-הבאתי אליך אנכי אטונה מידי תבקשנה גנבתי יום ויגנבתי לילה: (מ) הניתי ביום אכלני חרב וקרח בלילה ותמד שנתה מעיני: (מא) זה-לי עשרים שנה בביתך עבדתך ארבע-עשרה שנה בשתי בנותי ושש שנים בצאנך ותחלף את-משפתי עשרת מגים: (מב) לולי אלהי אבי אלהים ופחד יצחק היה לי פי עתה ויקם שלחתי את-עניי ואת-גיע פפי ראה אלהים ויזכח אמש: (מג) ויען לכו ויאמר אל-יעקב הבנות בנתי והבנים בני והצאן צאני וכל אשר-אתה ראה ליהוא ולבנתי מה-אעשה לאלה היום או לבניהן אשר ילדו: (מד) ועתה לכה נכרתה ברית אני ואתה והנה לעד ביני ובינך: (מה) ויחז יעקב אבו וירימה מצבה: (מו) ויאמר יעקב לאחיו לקטו אבנים ויקחו אבנים ויעשו-גל ויאכלו שם על-הגל: (מז) ויקרא-לו לכו יגר שהדויתא ויעקב קרא לו גלעד: (מח) ויאמר לכו הגל הנה עד ביני ובינך היום על-פני קרא-שמו גלעד: (מט) והמצפה אשר אמר יצחק ביני ובינך כי נסתר איש מרעהו: (נ) אם-תענה את-בנתי ואם-תקח נשים על-בנתי אין איש עמנו ראה אלהים עד ביני ובינך: ...

19. בראשית (פרשת וישלח) פרק לה פסוק א - כ

(א) ויאמר אלהים אל-יעקב קום עלה בית-אל ושבי-שם ועשה-שם מזבח לאל הנראה אליך בכרתיך מפני עשו אחיך: (ב) ויאמר יעקב אל-ביתו ואל כל-אשר עמו הסרו את-אלהי הנכר אשר בתככם והטהרו והחליפו שמלתיכם: (ג) ונקומה ונעלה בית-אל ואעשה-שם מזבח לאל הענה אתי ביום צרתי

וַיְהִי עִמָּדִי בְּדֶרֶךְ אֲשֶׁר הִלְכֹתִי: (ד) וַיִּתְּנוּ אֵלֵי-יַעֲקֹב אֵת כָּל-אֱלֹהֵי הַנּוֹכַר אֲשֶׁר בְּיָדָם וְאֶת-הַזִּנּוּמִים אֲשֶׁר בְּאֲזְנוֹתֵיהֶם וַיִּטְמְנוּ אֹתָם יַעֲקֹב תַּחַת הָאֲלֵהָ אֲשֶׁר עִם-שָׂכָם: ...: (יג) וַיַּעַל מֵעֵלְיוֹ אֱלֹהִים בְּמָקוֹם אֲשֶׁר-דִּבֶּר אִתּוֹ: (יד) וַיַּצֵּב יַעֲקֹב מִצִּבְיָה בְּמָקוֹם אֲשֶׁר-דִּבֶּר אִתּוֹ מִצִּבְיָה וַיִּצְקַע עָלֶיהָ שְׁמוֹ: (טו) וַיִּקְרָא יַעֲקֹב אֶת-שֵׁם הַמָּקוֹם אֲשֶׁר דִּבֶּר אִתּוֹ שֵׁם אֱלֹהִים בֵּית-אֵל: (טז) וַיִּסְעוּ מִבֵּית אֵל וַיְהִי-עוֹד כְּבָרַת-הָאָרְצַ לְבֹא אֶפְרָתָה וַתֵּלֶד רָחֵל וַתִּקְשֶׁ בְלִדְתָּהּ: (יז) וַיְהִי בְהַקְשָׁתָהּ בְּלִדְתָּהּ וַתֹּאמֶר לָהּ הַמַּיִלְדָּת אֶל-תִּירְאִי כִּי-גַם-יִגְדָה לָךְ בֶּן: (יח) וַיְהִי בְצֵאת נַפְשָׁהּ כִּי מָתָה וַתִּקְרָא שְׁמוֹ בְּוֹאֶי וַאֲבִיו קָרָא-לּוֹ בְנִימִין: (יט) וַתֵּמֶת רָחֵל וַתִּקְבְּרָ בְּדֶרֶךְ אֶפְרָתָה הוּא בֵּית לָחֶם: (כ) וַיַּצֵּב יַעֲקֹב מִצִּבְיָה עַל-קְבֻרָתָהּ הוּא מִצִּבְיָה קְבֻרַת-רָחֵל עַד-הַיּוֹם:

20. רש"י בראשית (פרשת וישלח) פרק לה פסוק ב

הנכר - שיש בידכם משלל של שכם:

21. כלי יקר בראשית (פרשת וישלח) פרק לה פסוק ב

הסירו את אלהי הנכר אשר בתוכם. הוה ליה לומר אשר בידכם, כמו שנאמר ויתנו אל יעקב כל אלהי הנכר אשר בידם. לפי שכל מעשה קדמה לו המחשבה, והרהור עבירה קודם שיעשה המעשה. ועל כן צוה להם לטהר תחילה חטא הרהור ואמר הסירו אלהי הנכר אשר בתוכם ממש, כי אמר יעקב אולי חטאו בני וברכו אלהים בלבבם והיו מהרהרים בעבודה זרה שבידם, והטהרו, כי על ידי זה יברא לכם ה' לב טהור. או יאמר על סתם הרהור חטא הבא מצד היצר הרע שנקרא אלהי נכר אשר בתוכם כמו שאמרו חז"ל (שבת קה ב) לא יהיה בך אל זר (תהלים פא י) איזהו אל זר שבתוך גוף האדם הוי אומר זה יצר הרע. ואחר כך הזהירם על תיקון חטא המעשה לאמור הסירו הבגדים הצואים והלבישו אתכם מחלצות, כי מצינו בכל מקום שהמלבוש כינוי אל המעשים כמו שנאמר (קהלת ט ח) בכל עת יהיו בגדיך לבנים, על זה אמר והחליפו שמלותיכם, ונקומה ונעלה בית אל. כי אין לבוא אל שער המלך בלבוש מלוכלך בחטא ועוון עד אשר יתקנו תחילה חטא הרהור והמעשה. ויתנו אל יעקב כל אלהי הנכר אשר בידם. כי בזה תיקנו חטא המעשה והרהור כאחד, המעשה כפשוטו בביטול העבודה זרה אשר בידם, והסרת היצר הרע אל נכר אשר בתוכם ממש רמז גם כן באומרם אלהי הנכר אשר בידם, כמו שאמרו חז"ל (בראשית רבה לד י) שהרשעים ברשות לבם אבל הצדיקים לבם ברשותם ובידם. וזהו אלהי הנכר אשר בידם הורו שזהו שבתוכם הרי הוא בידם, זהו רמז נכון קרוב לשמוע: